

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
пропозицій та зауважень Асоціації «Телас»
до проєкту закону України Про заборону використання та розповсюдження
ворожих програмних продуктів та ворожих засобів інформатизації

Запропонована редакція	Пропозиції та зауваження Асоціації «Телас»	Обґрунтування
Стаття 1. Визначення термінів		
1. У цьому Законі нижченаведені терміни вживаються у такому значенні:		
1) ворожий програмний продукт – програмний продукт, який відповідає одному з критеріїв, визначених статтею 3 цього Закону;		
2) ворожий засіб інформатизації - засіб інформатизації, який відповідає одному з критеріїв, визначених статтею 4 цього Закону.		
2. Інші терміни вживаються у цьому Законі у таких значеннях:		
терміни «автор», «комп'ютерна програма», «веб-сайт», «веб-сторінка»,	терміни «автор», «комп'ютерна програма», «вебсайт», «вебсторінка»,	Згідно з новим правописом слово "вебсторінка". "вебсайт" пишеться разом
«відтворення», «власник веб-сайту», «власник веб-сторінки», «гіперпосилання»,	«відтворення», «власник вебсайту», «власник вебсторінки», «гіперпосилання»,	
«обліковий запис», «розповсюдження» - у значенні, наведеному в Законі України		
«Про авторське право і суміжні права»;		
термін «суб'єкт господарювання» - у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції»;		
терміни «інформаційно-комунікаційні технології», «засіб інформатизації», «програмний продукт» - у значенні,		

наведеному в Законі України «Про Національну програму інформатизації»;		
термін «кінцевий бенефіціарний власник» - у значенні, наведеному у Законі України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».		
термін «санкції» - у значенні, наведеному у Закону України «Про санкції»;		
термін «суб'єкт владних повноважень» у значенні, наведеному у Кодексі адміністративного судочинства України;		
термін «оператор критичної інфраструктури» - у значенні, наведеному у Законі України «Про критичну інфраструктуру»		
Стаття 2. Сфера дії Закону		
1. Цей Закон:		
1) визначає правові відносини та обмеження, пов'язані з володінням, користуванням і розпорядженням програмними продуктами, засобами інформатизації, що відповідно до критеріїв визначених цим Законом є ворожим програмним продуктом, ворожим засобом інформатизації і, виходячи з конституційних принципів пріоритету прав і свобод людини і громадянина, заборони використання власності на шкоду людині, суспільству та національній безпеці,	1) виходячи з конституційних принципів пріоритету прав і свобод людини і громадянина, визначає правові відносини та обмеження, пов'язані з володінням, користуванням і розпорядженням програмними продуктами, засобами інформатизації, що відповідно до критеріїв визначених цим Законом є ворожим програмним продуктом, ворожим засобом інформатизації і, заборони використання власності на шкоду людині, суспільству та національній безпеці,	Редакційна правка, оскільки речення виглядає, як не узгоджене.
2) встановлює заборону розповсюдження та використання програмних продуктів, засобів інформатизації, що відповідно до критеріїв		

визначених цим Законом є ворожими програмними продуктами, ворожими засобами інформатизації;		
3) встановлює особливості використання органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, військовими формуваннями, утвореними відповідно до законів України, державними підприємствами, установами та організаціями, суб'єктами владних повноважень та іншими суб'єктами, яким делеговані такі повноваження, програмних продуктів, засобів інформатизації, що відповідно до критеріїв визначених цим Законом є ворожими програмними продуктами, ворожими засобами інформатизації.		
2. Особливості організаційних засад використання програмних продуктів та засобів інформатизації, які відповідно до статей 3 та 4 цього Закону підпадають під критерії ворожих програмних продуктів та ворожих засобів інформатизації суб'єктами господарювання, які надають банківські послуги, фінансові та/або супровідні послуги, платіжні послуги (крім операторів поштового зв'язку), державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк визначається Національним банком України.		
3. Особливості організаційних засад використання програмних продуктів та засобів інформатизації, які відповідно до статей 3 та 4 цього Закону підпадають під критерії ворожих програмних продуктів та ворожих засобів інформатизації у сферах національної безпеки, громадської безпеки, оборони чи		

правоохоронної діяльності, включаючи розслідування, виявлення та розслідування кримінальних правопорушень, здійснюється Службою безпеки України.		
4. Дія цього Закону не поширюється на діяльність суб'єктів визначених статтею 5 Закону України "Про розвідку".		
Стаття 3. Критерії віднесення програмного продукту до ворожого програмного продукту		
1. Програмним продуктом, що відноситься до ворожого програмного продукту відповідно до цього Закону є такий, що підпадає під один із наступних критеріїв:	1. Програмним продуктом, що відноситься до ворожого програмного продукту відповідно до цього Закону є такий, що підпадає хоча б під один із наступних критеріїв:	Редакційне уточнення
1) кінцевим бенефіціарним власником суб'єкта господарювання, який здійснює розповсюдження програмного забезпечення є: громадянин держави-агресора та/або держави-окупанта або держав, які входять до митних та воєнних союзів з такими державами , або держав, до яких застосовано санкції, та/або до яких застосовано персональні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції);	1) кінцевим бенефіціарним власником суб'єкта господарювання, який здійснює розповсюдження програмного забезпечення є: громадянин держави-агресора та/або держави-окупанта або держав, до яких застосовано санкції, та/або до яких застосовано персональні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції);	1. Усунення юридичної невизначеності та ризиків довільного тлумачення: поточна редакція законопроекту використовує надмірно широке та нечітке формулювання «держав, які входять до митних та воєнних союзів з такими державами (державами-агресорами)». Ці критерії не мають чітких законодавчих визначень і можуть бути інтерпретовані довільно. Це створює ситуацію, за якої будь-яка держава, що має партнерські відносини з агресором, може бути раптово класифікована як «ворожа», що ставить під загрозу діяльність компаній, які використовують продукцію цієї держави. Або потрібен чіткий перелік держав, які входять до митних та воєнних союзів з державою-агресором та/або державою-окупантом, який має затверджуватися на рівні законів України

		2. Забезпечення передбачуваності для бізнесу: пропонована редакція замінює ці нечіткі формулювання на посилання на Закон України «Про санкції». Це дозволяє встановити єдиний, прозорий та передбачуваний механізм визначення «ворожих» держав. Оператори електронних комунікаційних послуг зможуть базувати свої стратегічні рішення та інвестиційні плани на чинних законодавчих актах, а не на потенційних майбутніх рішеннях, що не мають чітких критеріїв. Це запобігає втраті значних інвестицій та стабілізує ринок. 3. Уникнення надмірного фінансового навантаження: нечіткість критеріїв може призвести до ситуації, коли операторів змусять екстрено замінювати значну частину мережевої інфраструктури, що, у свою чергу, спричинить колосальні фінансові втрати, підвищення тарифів для кінцевих споживачів і, можливо, банкрутство компаній. Звуження критеріїв до санкційних списків дозволяє ухвалювати рішення зважено та мінімізувати негативні наслідки для економіки. 4. Підвищення ефективності та законності дій: прив'язка до Закону України «Про санкції» робить застосування цього закону більш обґрунтованим та відповідним принципам верховенства права. Це дозволяє зосередити зусилля на реальних загрозах, які вже визначені на державному рівні, замість створення нових, потенційно суперечливих категорій.
2) автором комп'ютерної програми, який володіє майновими правами на комп'ютерну	автором комп'ютерної програми та/або програмного продукту , який володіє	Обґрунтування надано вище

програму є громадянин держави-агресора та/або держави-окупанта або які входять до митних та воєнних союзів з такими державами, або держав, до яких застосовано санкції, та/або до яких застосовано персональні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції);	майновими правами на комп'ютерну програму є громадянин держави-агресора та/або держави-окупанта або держав, до яких застосовано санкції, та/або до яких застосовано персональні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції);	
3) програмне забезпечення знаходиться у відкритому переліку забороненого до використання програмного забезпечення та комунікаційного (мережевого) обладнання, що ведеться відповідно до вимог Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України»;	3) програмний продукт (програмне забезпечення) знаходиться у відкритому переліку забороненого до використання програмного забезпечення та комунікаційного (мережевого) обладнання, що ведеться відповідно до вимог Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України»;	Редакційно
4) власник веб-сайту є громадянином держави-агресора та/або держави-окупанта або які входять до митних та воєнних союзів з такими державами, або держав, до яких застосовано санкції, або громадянином України, зареєстрованому на тимчасово окупованих територіях України, та/або до яких застосовано персональні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції);	4) власник вебсайту є громадянином держави-агресора та/або держави-окупанта або держав, до яких застосовано санкції, або громадянином України, зареєстрованому на тимчасово окупованих територіях України, та/або до яких застосовано персональні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції);	Обґрунтування надано вище
5) власник веб-сторінки є громадянином держави-агресора та/або держави-окупанта або які входять до митних та воєнних союзів з такими державами, або держав, до яких застосовано санкції, або громадянином України, зареєстрованому на тимчасово окупованих територіях України, та/або до яких застосовано персональні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції);	5) власник вебсторінки є громадянином держави-агресора та/або держави-окупанта або держав, до яких застосовано санкції, або громадянином України, зареєстрованому на тимчасово окупованих територіях України, та/або до яких застосовано персональні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції);	Обґрунтування надано вище
6) майнові авторські права на такий		

програмний продукт належать юридичній особі, кінцевим бенефіціарним власником якої є будь-яка із осіб, зазначених у пункті 2 цієї статті;		
7) власником такого веб-сайту є юридична особа, кінцевим бенефіціарним власником якої є будь-яка із осіб, зазначених у пункті 4 цієї статті.		
2. Кабінет Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розвитку національних електронних інформаційних ресурсів та інтероперабельності та Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації відповідно до критеріїв визначених у частині першій цієї статті, затверджує та оприлюднює перелік програмних продуктів, віднесених до ворожих програмних продуктів.		
Кабінет Міністрів України <i>не рідше</i> одного разу на рік переглядає Перелік програмних продуктів, віднесених до ворожих програмних продуктів.	Кабінет Міністрів України не частіше одного разу на рік переглядає Перелік програмних продуктів, що відноситься до ворожих програмних продуктів. Кабінет Міністрів України надає не менше, ніж 6 місяців органам влади Автономної Республіки Крим, органам місцевого самоврядування, військовим формуванням, утвореним відповідно до законів України, державним підприємствам, установам та організаціям, суб'єктам владних повноважень та іншим суб'єктами, яким делеговані такі повноваження, а також власникам та операторам критичної інфраструктури на вжиття заходів з	Не передбачено часу на вжиття заходів щодо видалення ПЗ що потраплятиме в Перелік забороненого. Це наражає Компанії на ризик неперервності бізнесу.

	переходу (виведення з використання) програмних продуктів, засобів інформатизації, що відноситься до ворожих програмних продуктів, ворожих засобів інформатизації .	
Перелік програмних продуктів, віднесених до ворожих програмних продуктів ведеться Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації у складі відкритого переліку забороненого до використання програмного забезпечення та комунікаційного (мережевого) обладнання.		
3 Національний банк України, Служба безпеки України, відповідно до критеріїв визначених у частині першій цієї статті, подають до Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації пропозиції щодо внесення змін і доповнень до програмних продуктів, віднесених до ворожих програмних продуктів у відповідних сферах регулювання.		
Стаття 4. Критерії віднесення засобу інформатизації до ворожого засобу інформатизації		
1. Засобом інформатизації, що відноситься до ворожого засобу інформатизації відповідно до цього Закону є такий, що підпадає під один із наступних критеріїв:		
1) комунікаційне (мережеве) обладнання знаходиться у відкритому переліку забороненого до використання програмного забезпечення та комунікаційного (мережевого) обладнання, що ведеться відповідно до вимог Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України»;		

2) обліковий запис на такому обладнанні, містить дані про доступ до частини каталогів і комп'ютерної програми, комп'ютерного обладнання, а також визначає права такого доступу, що надають можливість володільцю облікового запису додавати, видаляти, змінювати цифровий контент і дані веб-сайту, надавати доступ до веб-сайту або його частини, окремих даних іншим особам, припиняти функціонування такого веб-сайту або його частини в межах облікового запису належить: громадянину або юридичній особі-резиденту держави-агресора та/або держави-окупанта, або держави, яка входить до митного або воєнного союзу з такою державою, або держави, до якої застосовано санкції, або громадянину України, місце проживання якого зареєстровано на тимчасово окупованій території України, або юридичній особі-резиденту України, місцезнаходження якої зареєстровано на тимчасово окупованій території України, та/або до яких застосовано персональні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції).	2) обліковий запис на такому обладнанні, містить дані про доступ до частини каталогів і комп'ютерної програми, комп'ютерного обладнання, а також визначає права такого доступу, що надають можливість володільцю облікового запису додавати, видаляти, змінювати цифровий контент і дані вебсайту, надавати доступ до веб-сайту або його частини, окремих даних іншим особам, припиняти функціонування такого вебсайту або його частини в межах облікового запису належить: громадянину або юридичній особі-резиденту держави-агресора та/або держави-окупанта, або держави, до якої застосовано санкції, або громадянину України, місце проживання якого зареєстровано на тимчасово окупованій території України, або юридичній особі-резиденту України, місцезнаходження якої зареєстровано на тимчасово окупованій території України, та/або до яких застосовано персональні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції).	Обґрунтування надано вище
2. Кабінет Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розвитку національних електронних інформаційних ресурсів та інтероперабельності та Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації відповідно до критеріїв визначених у частині першій цієї статті, затверджує та оприлюднює перелік засобів інформатизації, віднесених до ворожих засобів інформатизації.		

Кабінет Міністрів України не рідше одного разу на рік переглядає Перелік засобів інформатизації, віднесених до ворожих засобів інформатизації.	Кабінет Міністрів України не частіше одного разу на рік переглядає Перелік засобів інформатизації, що відноситься до ворожих засобів інформатизації. Кабінет Міністрів України надає не менше , ніж 6 місяців органам влади Автономної Республіки Крим, органам місцевого самоврядування, військовим формуванням, утвореним відповідно до законів України, державним підприємствам, установам та організаціям, суб'єктам владних повноважень та іншим суб'єктами, яким делеговані такі повноваження, а також власникам та операторам критичної інфраструктури на вжиття заходів з переходу (виведення з використання) засобів інформатизації, що відноситься до ворожих програмних продуктів, ворожих засобів інформатизації	Не передбачено часу на вжиття заходів щодо видалення засобів інформатизації, що потраплятиме в Перелік забороненого. Це наражає Компанії на ризик неперервності бізнесу.
Перелік засобів інформатизації, віднесених до ворожих засобів інформатизації ведеться Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації у складі відкритого переліку забороненого до використання програмного забезпечення та комунікаційного (мережевого) обладнання.		
3. Національний банк України та Служба безпеки України, відповідно до критеріїв визначених у частині першій цієї статті, подають до Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації пропозиції щодо внесення змін і доповнень до переліку засобів інформатизації, віднесених до ворожих засобів		

інформатизації у межах відповідних сфер регулювання.		
Стаття 5. Заборона використання та розповсюдження ворожих програмних продуктів та ворожих засобів інформатизації		
1. З 1 січня 2030 року забороняється продаж, використання та розповсюдження на території України програмних продуктів, засобів інформатизації, запис про яких міститься у Переліку програмних продуктів, віднесених до ворожих програмних продуктів або Переліку засобів інформатизації, віднесених до ворожих програмних продуктів відповідно.		
2. На період до 1 січня 2030 року:		
1) органам влади Автономної Республіки Крим, органам місцевого самоврядування, військовим формуванням, утвореним відповідно до законів України, державним підприємствам, установам та організаціям, суб'єктам владних повноважень та іншим суб'єктами, яким делеговані такі повноваження, а також власникам та операторам критичної інфраструктури вжити невідкладних заходів з переходу (виведення з використання) програмних продуктів, засобів інформатизації, записи про яких наявні у переліках програмних продуктів та засобів інформатизації, що відноситься до ворожих програмних продуктів, ворожих засобів інформатизації затверджених Кабінетом Міністрів України або таких, що відповідно до статті 3 та 4 цього Закону, підпадають під критерії ворожих програмних продуктів та/або ворожих засобів інформатизації відповідно;	органам влади Автономної Республіки Крим, органам місцевого самоврядування, військовим формуванням, утвореним відповідно до законів України, державним підприємствам, установам та організаціям, суб'єктам владних повноважень та іншим суб'єктами, яким делеговані такі повноваження, а також власникам та операторам критичної інфраструктури вжити заходів з переходу (виведення з використання) програмних продуктів, засобів інформатизації, записи про яких наявні у переліках програмних продуктів та засобів інформатизації, що відноситься до ворожих програмних продуктів, ворожих засобів інформатизації затверджених Кабінетом Міністрів України або таких, що відповідно до статті 3 та 4 цього Закону, підпадають під критерії ворожих програмних продуктів	Поняття невідкладні заходи є оціночним, тому пропонуємо слово "невідкладних" виключити

	та/або ворожих засобів інформатизації відповідно;	
2) заборонити використання при створенні (модернізації, модифікації, розвитку), перетворенні, припиненні, адміністрування та забезпечення функціонування засобів інформатизації, управління життєвим циклом таких засобів інформатизації, здійснення заходів із кібербезпеки, створенні комплексних систем захисту інформації, систем управління інформаційною безпекою з підтвердженою відповідністю, власником (розпорядником) яких є орган державної влади, у тому числі й тих заходів, що здійснюються за рахунок коштів міжнародної технічної допомоги, програмних продуктів, засобів інформатизації, записи про яких наявні у переліках програмних продуктів та засобів інформатизації, віднесених до ворожих програмних продуктів, ворожих засобів інформатизації затверджених Кабінетом Міністрів України або таких, що відповідно до статті 3 та 4 цього Закону, підпадають під критерії ворожих програмних продуктів та/або ворожих засобів інформатизації відповідно;		
3) заборонити запровадження заходів щодо застосування (модернізації) технічних засобів електронних комунікацій та кінцевого (термінального) обладнання при розгортанні високошвидкісних мереж широкосмугового доступу (у тому числі, при розгортанні рухомого (мобільного) зв'язку п'ятого та наступних поколінь) з використанням програмних продуктів та/або засобів інформатизації, записи про яких наявні у переліках програмних продуктів та засобів	3) забороняється впровадження нових заходів щодо застосування (модернізації) технічних засобів електронних комунікацій та кінцевого (термінального) обладнання при розгортанні високошвидкісних мереж широкосмугового доступу (у тому числі при розгортанні рухомого (мобільного) зв'язку п'ятого та наступних поколінь) у разі, якщо такі заходи передбачають використання програмних продуктів та/або засобів інформатизації, записи про які наявні у	Запропонована редакція спрямована на уникнення неоднозначного тлумачення норми, зокрема щодо допустимості використання програмних продуктів та засобів інформатизації, які вже були впроваджені до набрання чинності цим Законом. Чинне формулювання створює ризик, що його буде витлумачено як повну заборону на використання таких рішень до 01.01.2030, що

інформатизації, віднесених до ворожих програмних продуктів, ворожих засобів інформатизації затверджених відповідно до цього Закону, або таких, що підпадають під критерії визначені у статті 3 та статті 4 цього Закону відповідно;	переліках програмних продуктів та засобів інформатизації, віднесених до ворожих програмних продуктів, ворожих засобів інформатизації, затверджених відповідно до цього Закону або таких, що підпадають під критерії, визначені у статтях 3 та 4 цього Закону. При цьому використання таких програмних продуктів та/або засобів інформатизації, що вже були впроваджені до набрання чинності цим Законом, допускається до 01 січня 2030 року.	може призвести до масових порушень та неможливості виконання закону в умовах обмеженої доступності альтернативного обладнання та ПЗ.
4) фізичні та юридичні особи, інші суб'єкти господарювання, що є отримувачем та/або надавачем послуг від суб'єктів визначених у частині першій цієї статті вживають невідкладних заходів з переходу (виведення з використання) програмних продуктів, засобів інформатизації, записи про яких наявні у переліках програмних продуктів та засобів інформатизації, віднесених до ворожих програмних продуктів, засобів інформатизації, затверджених відповідно до цього Закону, та або таких, що відповідно до статті 3 та 4 цього Закону, підпадають під критерії ворожих програмних продуктів та/або ворожих засобів інформатизації відповідно.		
Відсутня	3. Операторам електронних комунікацій вжити заходів з переходу (виведення з використання) програмних продуктів, засобів інформатизації, записи про яких наявні у переліках програмних продуктів та засобів інформатизації, що відносяться до ворожих програмних продуктів,	1. Забезпечення стабільності та безперебійності роботи критичної інфраструктури: електронні комунікаційні мережі є основою критичної інфраструктури держави, а їх безперебійна робота – запорука національної безпеки, функціонування економіки та соціальної сфери.

	ворожих засобів інформатизації затверджених Кабінетом Міністрів України або таких, що відповідно до статті 3 та 4 цього Закону, підпадають під критерії ворожих програмних продуктів та/або ворожих засобів інформатизації відповідно, але не менше, ніж через 5 (п'ять) років з дати внесення запису про програмний продукт та/або засіб інформатизації до переліку програмних продуктів та засобів інформатизації, що відноситься до ворожих програмних продуктів, ворожих засобів інформатизації для обладнання, що становить основу мережевої інфраструктури.	Запропонований термін у 5 років надасть операторам достатньо часу для поетапної заміни обладнання, що становить основу мережевої інфраструктури (наприклад, білінгової системи, ядра мережі, опорних комутаторів тощо). Заміна такого обладнання вимагає ретельного планування, значних капітальних інвестицій та виконання складних технічних робіт. Недостатній перехідний період може призвести до системних збоїв у роботі мереж, перерв у наданні послуг та, як наслідок, до загрози національній безпеці. 2. Мінімізація фінансового навантаження: вартість заміни обладнання, особливо для великих операторів, може сягати сотень мільйонів чи навіть мільярдів гривень. Надання достатнього часу дозволить компаніям залучити необхідні інвестиції, спланувати бюджет та уникнути масових банкрутств, що в кінцевому підсумку вплине на стабільність фінансової системи. 3. Синхронізація з міжнародними практиками: в іноземних державах, де відбувається процес заміни мережевого обладнання з міркувань безпеки, уряд та регулятори надають компаніям значні перехідні періоди та механізми підтримки. Ця пропозиція відповідає найкращим світовим практикам.
3. Суб'єкти господарювання здійснюють продаж (розповсюдження) програмних продуктів та/або засобів інформатизації органам державної влади, органам влади Автономної Республіки Крим, органам		

місцевого самоврядування, військовим формуванням, утвореним відповідно до законів України, державним підприємствам, установам та організаціям, суб'єктам владних повноважень та іншим суб'єктами, яким делеговані такі повноваження, а також власникам та операторам критичної інфраструктури, в тому числі за процедурами закупівлі товарів, робіт і послуг відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» виключно програмних продуктів та/ або засобів інформатизації, записи про яких відсутні у переліках програмних продуктів та засобів інформатизації, віднесених до ворожих програмних продуктів, ворожих засобів інформатизації, затверджених відповідно до цього Закону або таких, що відповідно до статті 3 та 4 цього Закону, підпадають під критерії ворожих програмних продуктів та/ або ворожих засобів інформатизації відповідно.		
4. У разі сумнівів про належність програмного продукту, засобу інформатизації до ворожого програмного продукту, ворожого засобу інформатизації відповідно до критеріїв визначених у статті 3 та статті 4 цього Закону, рішення про належність програмного продукту, засобу інформатизації до ворожих програмних продуктів, ворожих засобів інформатизації за зверненням фізичної або юридичної особи, суб'єкта владних повноважень, приймає уповноважений орган, який забезпечує формування та реалізацію державної політики щодо захисту у кіберпросторі державних інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом, активної протидії агресії у кіберпросторі,	<i>4. У разі виявлення обґрунтованих ознак критеріїв визначених у статті 3 та статті 4 цього Закону у програмному продукті, засобі інформатизації належності до ворожого програмного продукту, ворожого засобу інформатизації</i> рішення про належність програмного продукту, засобу інформатизації до ворожих програмних продуктів, ворожих засобів інформатизації за зверненням фізичної або юридичної особи, суб'єкта владних повноважень, приймає уповноважений орган, який забезпечує формування та реалізацію державної політики щодо захисту у кіберпросторі державних інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту	Застосування такого поняття як "сумніви" - є дуже оціночним та надмірно дискреційним поняттям.

кіберзахисту об'єктів критичної інформаційної інфраструктури, що є підставою для ініціювання процедури перегляду переліків передбачених частиною другою статті 3 та частиною другою статті 4 цього Закону. Рішення про належність програмного продукту, засобу інформатизації до ворожих програмних продуктів в такому випадку ухвалюється на підставі експертного висновку про проведення державної експертизи програмного забезпечення програмного продукту, засобу інформатизації.	якої встановлена законом, активної протидії агресії у кіберпросторі, кіберзахисту об'єктів критичної інформаційної інфраструктури, що є підставою для ініціювання процедури перегляду переліків передбачених частиною другою статті 3 та частиною другою статті 4 цього Закону. Рішення про належність програмного продукту, засобу інформатизації до ворожих програмних продуктів в такому випадку ухвалюється на підставі експертного висновку про проведення державної експертизи програмного забезпечення програмного продукту, засобу інформатизації.	
5. Інші фізичні та юридичні особи, суб'єкти господарювання, крім визначених у частині другій пункті першому статті 5 цього Закону приймають рішення щодо можливості продовження використання (модернізації) програмних продуктів та/або засобів інформатизації з урахуванням обмежень та зобов'язань встановлених цим Законом та Законом України "Про санкції".		
Стаття 6. Відповідальність за порушення цього Закону		
1. До суб'єктів господарювання, які здійснюють продаж, використання та/або розповсюдження програмних продуктів, засобів інформатизації записи про яких наявні у переліках програмних продуктів та засобів інформатизації, віднесених до ворожих програмних продуктів, ворожих засобів інформатизації затверджених Кабінетом Міністрів України або таких, що відповідають	1. З 1 січня 2030 року до суб'єктів господарювання, органів державної влади та органів місцевого самоврядування , які здійснюють продаж, використання та/або розповсюдження програмних продуктів, засобів інформатизації записи про яких наявні у переліках програмних продуктів та засобів інформатизації, віднесених до ворожих програмних продуктів, ворожих	1. Пропонуємо уточнення , оскільки, не передбачено строку давності дій, що почнуть з 01 січня 2030 року кваліфікуватись, як порушення . 2. Пропонується вводити фінансові санкції лише для суб'єктів господарювання, залишивши органи державної влади та органи місцевого самоврядування поза межами цього закону в частині

критеріям визначеним у статті 3 та статті 4 цього Закону, застосовуються фінансові санкції у вигляді штрафу у розмірі 2 відсотки від загального річного обороту такого суб'єкту господарювання, але не менше ніж дохід від проведення такого продажу та/або розповсюдження або використання. Фінансові санкції застосовуються через 180 календарних днів з дати опублікування переліків програмних продуктів та засобів інформатизації, віднесених до ворожих програмних продуктів, ворожих засобів інформатизації затверджених Кабінетом Міністрів України, або їх оновлення після перегляду відповідно до абзацу другого пункту другого статті 4 цього Закону.	засобів інформатизації затверджених Кабінетом Міністрів України або таких, що відповідають критеріям визначеним у статті 3 та статті 4 цього Закону, застосовуються фінансові санкції у вигляді штрафу у розмірі 100000 (сто тисяч) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожне виявлене порушення. Фінансові санкції застосовуються через 180 календарних днів з дати опублікування переліків програмних продуктів та засобів інформатизації, віднесених до ворожих програмних продуктів, ворожих засобів інформатизації затверджених Кабінетом Міністрів України, або їх оновлення після перегляду відповідно до абзацу другого пункту другого статті 4 цього Закону, або після спливу терміну відповідно до пункту 3 статті 5 цього Закону.	відповідальності. 3. Пропорційність покарання: штраф у розмірі 2% від загального річного обороту є значним і може спричинити серйозні фінансові наслідки для компаній. Запропонований штраф у розмірі 100 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян є достатньо суттєвим для стимулювання компаній до виконання вимог закону. Водночас він не ставить під загрозу їхню стабільну діяльність. Це відповідає принципам розумної та пропорційної відповідальності, що забезпечує виконання вимог закону без надмірної шкоди для бізнесу. 4. Уникнення монополізації ринку: надмірні штрафи можуть призвести до виходу з ринку дрібних та середніх гравців, що сприятиме монополізації ринку великими компаніями, які можуть собі дозволити такі витрати. Це негативно вплине на конкуренцію, якість послуг та інтереси споживачів. 5. Стимулювання інвестицій, а не штрафів: метою закону є не збір штрафів, а захист національної безпеки шляхом заміни ворожих програмних продуктів. Фінансові ресурси компаній мають бути спрямовані на інвестиції в нові технології та обладнання, а не на сплату надмірних штрафів. Запропонована зміна дозволить зберегти фінансові ресурси в галузі, що сприятиме її розвитку та модернізації.
2. Виявлення двох і більше порушень вимог цього Закону збільшує фінансові санкції на кількість виявлених порушень.	2. У разі виявлення повторного порушення протягом календарного року сума штрафу збільшується у двічі.	Нова редакція запропонована з урахуванням наданих змін до попереднього пункту.

3. Фінансові санкції підлягають перерахуванню до Державного бюджету України.		
4. Застосування фінансових санкцій, зазначених у частині першій цієї статті, здійснюється за рішенням суду, ухваленим за позовом уповноваженого органу, який забезпечує формування та реалізацію державної політики щодо захисту у кіберпросторі державних інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом, активної протидії агресії у кіберпросторі, кіберзахисту об'єктів критичної інформаційної інфраструктури.		
Стаття 7. Перехідні та Прикінцеві положення		
1. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня його опублікування, крім статті 6, яка набирає чинності з 1 січня 2030 року.		
Положення частини другої статті 5 цього Закону вводиться в дію з дня, наступного за днем опублікування Кабінетом Міністрів України Переліку програмних продуктів, віднесених до ворожих програмних продуктів та Переліку засобів інформатизації, віднесених до ворожих засобів інформатизації.		.
2. Внести зміни до таких законодавчих актів України:		
1) статтю 24 Закону України «Про Службу безпеки України» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 27, ст. 382 із наступними змінами) доповнити пунктом 25 такого змісту:		
«25) забезпечувати моніторинг та надання пропозицій щодо внесення змін і доповнень до Переліку програмних продуктів, віднесених до ворожих програмних продуктів та Переліку		

засобів інформатизації, віднесених до ворожих засобів інформатизації, відповідно до критеріїв визначених у частині першій статті 3 та частині першій статті 4 Закону України “Про заборону використання та розповсюдження ворожих програмних продуктів та ворожих засобів інформатизації”, що заборонені до використання у сферах національної безпеки, громадської безпеки, оборони чи правоохоронної діяльності, включаючи розслідування, виявлення та розслідування кримінальних правопорушень.»;		
2) статтю 7 Закону України «Про Національний банк України» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 29, ст. 238 із наступними змінами) доповнити пунктом 42 такого змісту:		
«42) забезпечує моніторинг та надання пропозицій щодо внесення змін і доповнень до Переліку програмних продуктів, віднесених до ворожих програмних продуктів та Переліку засобів інформатизації, віднесених до ворожих засобів інформатизації, відповідно до критеріїв визначених у частині першій статті 3 та частині першій статті 4 Закону України “Про заборону використання та розповсюдження ворожих програмних продуктів та ворожих засобів інформатизації”, що заборонені до використання у банківській системі України та на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю на яких здійснює Національний банк, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг.»;		

3) частину першу статті 14 Закону України «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 25, ст. 890 із наступними змінами) доповнити пунктом 116:		
116) забезпечує формування, ведення, перегляду та внесення на затвердження Кабінету Міністрів України відкритого переліку забороненого до використання програмного забезпечення та комунікаційного (мережевого) обладнання, а також Переліку програмних продуктів, віднесених до ворожих програмних продуктів та Переліку засобів інформатизації, віднесених до ворожих засобів інформатизації, відповідно до критеріїв визначених у частині першій статті 3 та частині першій статті 4 Закону України “Про заборону використання та розповсюдження ворожих програмних продуктів та ворожих засобів інформатизації”, що ведуться у складі відкритого переліку забороненого до використання програмного забезпечення та комунікаційного (мережевого) обладнання;» .		
3. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:		
привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;		
прийняти нормативно-правові акти, необхідні для реалізації цього Закону.		
забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.		

4. Установити, що до порядку підготовки та прийняття нормативно- правових актів, що приймаються на виконання вимог цього Закону, не застосовуються вимоги Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності".	Виключити	У разі не поширення норм Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" не буде передбачено консультації/обговорення проектів з метою дотримання принципу передбачуваності.
5. Кабінету Міністрів України до 1 січня 2030 року поінформувати Верховну Раду України про стан виконання цього Закону.		
6. Рекомендувати Національному банку України, Службі безпеки України, протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону.		